

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Eötvös József

Idő

"1921"

Személy

Szerző:

Cím: Eötvös József báró emlékének

Forrás:

Magyarország

Bp.
(Hely)

1921 II 2
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi háziyomda 1920

Eötvös József báró emlékének

A német egység és a német győzelem esztendejének gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén, 1871. február 2-án délután hajtetta örök álmra fáradt fejét, egyik legképzetesebb státusférünk, legkérülte-kintőbb kulturpolitikusunk, legmélyebben gondolkozó írónk.

Nincs a magyar históriának egyetlen szereplője sem, akire ugynevezett liberális köreink annyiszor hivatkoztak volna, mint Eötvösre és nincs a modern Magyarország államférdai között egyetlen sem, akit a politikai epigonok és herbertek jobban kiforgattak volna a maga valójából, mint Eötvös Józsefet. A zsidó emancipáció érdekében folytatott szívós harcát és nemzetiségi politikáját évtizedeken át harsogta a fővárosi sajtó, de elhallgatta azt, ami nem felelt meg saját politikai céljainak. Elhallgatta azt, hogy Eötvös József mélyen hitt a keresztény polgárosodás jövőjében. Ezt a hitét fejezi ki a XIX. század uralkodó eszméinek minden sora. Egész élete munkája a krisztianizmus jegyében folyt le és erről mondja Concha némi tulzással, hogy a keresztény gondolatnak az egész emberiséget átölelő egyetemessége. Eötvös elkét oly erősen fogva tartja, hogy megnehezíti rá nézve a nemzetnek teljes méltatását. Tulzással, mert nem emeli ki eléggé, hogy bár Eötvös életében volt egy időszak, amikor a nemzeti eszmét

alája rendelte az egyetemes emberlenség eszméjének, de már 1864. évi Kisfaludy-társasági elnöki megnyitójában *irodalmunk nemzeti irányáról*, 1869. évi akadémiai nagygyűlési beszédében pedig a *tudomány nemzeti hivatásáról* szolt.

A magyar sajtó mindert tudatosan elhallgatta. Eötvös liberalizmusát pedig céltatosan elferdítette. Mert Eötvös liberalizmusa a rousseaui szabadság jegyében született meg és mérhetetlen távol állott a szabadosságtól, amely a magyarságot elvezette *Grand Trianon* palotájába. Az ellentábor Eötvösével szemben mi a félévszázados gyászünnepe az az Eötvöst gyászoljuk, aki hitt a keresztény polgárosodás jövőjében, hitt az irodalom és tudomány nemzeti irányában. És a magyarság nemzeti és keresztény rinascimentója valóban csak akkor lesz újjászületés, ha beváltja a félévszázada elköltözött nagy magyar hármas célkitizését: a keresztény polgárosodást, nemzeti irodalmat és nemzeti tudományt.

A Magyarországi Tanítók Eötvös-Alapja Eötvös József báró halálának évfordulója alkalmából ez év február 2-án délelött 11 órakor a Magyar Tudományos Akadémia heti üléstermében emlékünnepet rendez. Az ünnepség sorrendje: Hymnusz — Ünnepi megnyitó. — Ünnepi beszéd. Mondja Raffay Sándor dr. ev. püspök. — Fohász, Huber Károlytól. — Késő vágy, Horváth Ákos dr.-tól. — Alkalmi költemény. Irta és előadja Sajó Sándor, a Kisfaludy-Társaság tagja. — Szózat. Az énekszámokat a Budapesti Lyra-Dalkör adja elő Kassás Gyula karnagy vezetésével.